

УДК 378.018.43

**ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ
ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ
ЗАКЛАДІ**

*Вільхівська О.В., к.е.н., старший викладач
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця*

В сучасний період найбільш актуальними задачами в освіті є формування студентів як професійно компетентної і соціально підготовленої особистості. Вирішення проблем підвищення якості освіти нерозривно пов'язано зі зростанням інтелектуальної культури викладачів, рівня їхньої педагогічної майстерності, розробкою та використанням нових технологій навчання. Нові освітні технології мають відповідати основним принципам якісного оволодіння системою знань, творчої особистісно-орієнтованої спрямованості процесу навчання; сприяти партнерській взаємодії всіх учасників навчального процесу, розвитку наукового характеру освіти.

Особливістю організації освітнього процесу є впровадження європейської системи освіти, яка передбачає творчого осмислення студентами навчального матеріалу та робить акцент на формуванні компетентностей студентів у сфері майбутньої професії. Наслідком таких змін є збільшення годин самостійної роботи студентів по відношенню до аудиторного навантаження, а отже і підвищення відповідальності студентів до цього виду навчальної діяльності. Нові підходи до організації самостійної підготовки вимагають від викладачів розробляти завдання з ухилом на творче їх виконання студентами та збільшують вимогливість до засобів контролю знань та діагностики студентів.

Реалізація компетентного підходу спрямована на формування у особистості набору компетенцій, таким чином, щоб основними результатами його діяльності були ключові компетенції, тобто здатність ефективної роботи в команді, планування, вирішення проблем, творчість, лідерство, підприємницьке поведінка, організаційне бачення та комунікативні навички. Таким чином викладання дисциплін повинно бути направлено на особистісний розвиток майбутнього фахівця, що забезпечує його успішну адаптацію на ринку праці, в соціальному співтоваристві в інтересах його самого і суспільства в цілому.

Вирішення проблем підвищення якості освіти нерозривно пов'язано зі зростанням інтелектуальної культури викладачів, рівня їхньої педагогічної майстерності, розробкою та використанням нових технологій навчання, що відповідає вимогам Європейської кредитно-трансферної системи. Нові освітні технології мають відповідати основним принципам якісного оволодіння системою знань, творчої особистісно-орієнтованої спрямованості процесу навчання; сприяти демократизації партнерської взаємодії всіх учасників навчального процесу, розвиткові наукового характеру освіти.

Оволодіння системою сучасних наукових знань передбачає насичення навчальних програм результатами вітчизняних наукових і професійних досягнень, широке впровадження у навчальний процес матеріалів науково-дослідних розробок, залучення студентів до виконання наукових проектів і програм навчальних закладів. Зміни в культурному та економічному житті суспільства ставлять гранично чіткі вимоги щодо формування професійно компетентної і соціально підготовленої особистості. Йдеться про перехід від вербальної передачі знань до вмотивованого залучення студентів до активної участі в технологічному ланцюжку "викладач-колектив-окрема особистість».

При дистанційному навчанні організація освітнього процесу

ґрунтується на принципі самостійного навчання студента. Середовище навчання характеризується таким, що учні в основному віддалені від викладача в просторі, а може бути й у часі. У той же час студенти мають можливість у будь-який момент підтримувати діалог викладача (тьютора) за допомогою засобів телекомунікації (у тому числі і в мережі Інтернет).

Зміст пропонованого до освоєння знання акумулюється в спеціальних курсах і модулях, призначених для дистанційного навчання й заснованих на наявних у країні освітніх стандартах, а також у банках даних і знань, бібліотеках відео і аудіо сюжетів й ін.

Для організації дистанційного навчання використовуються такі основні технології: Case-технологія; телевізійно-супутникова технологія; мережна технологія; дистанційне навчання.

Система дистанційного навчання виконує наступні основні функції: доступ до освітнього середовища тих користувачів, які мають відповідні права доступу; вилучену реєстрацію користувача, що має право доступу в систему; правом тільки системного адміністратора змінювати атрибути інших користувачів, а також їхнього привілею; однозначну ідентифікацію користувача на основі уведених їм даних з наданням привілеїв, які він має.

Засоби телекомунікації надають можливість: навчатися по обраній дисципліні як у режимі on-line, так й в off-line (для цього система дозволяє "скачувати" файлові архіви за допомогою FTP-серверів). При цьому користувач повинен сам управляти процесом свого навчання; проходити тестування по обраній дисципліні, причому на проходження кожного з тестів приділяється певна кількість часу, після закінчення якого результати тестів оцінюються, і виставляється оцінка на підставі інформації, що є в системі по даному тесті; обмінюватися інформацією між викладачами й студентами в процесі роботи за допомогою електронної пошти, форуму й ін.; мати засобу надання викладачеві результатів тестування студентів.

Система дистанційного навчання є "універсальним контейнером" для

надання освітніх послуг по будь-якій досліджуваній дисципліні. Це означає, що в системі повинні виконуватися наступні операції: додавання електронних підручників по нових дисциплінах; відновлення навчального матеріалу в них, а також видалення електронних підручників; додавання тестових завдань до електронних підручників; відновлення зі зміною структури самих тестових завдань і видалення наявних тестових завдань.

Відповідаючи на нові виклики життя, ми говоримо не про навчання, а про формування фахівця як професіонала, творця, організатора, людини з демократичним, високогуманним, державницьким світоглядом.

На основі аналізу запитів роботодавців було виділено шість ключових компетенцій [1]: готовність до розв'язання проблем; технологічна компетентність; готовність до самоосвіти; готовність до використання інформаційних ресурсів; готовність до соціального взаємодії; комунікативна компетентність.

Таким чином, перед викладачами ВНЗ стоять чіткі вимоги передачі знань студентам які б відповідали цим ключовим компетенціям. Ці компетенції базуються на вмотивованому залученні до активної участі у формуванні наукового ланцюжку. Якщо раніше цей ланцюжок складався з понять «викладач – група студентів», то на даний момент він має таку структуру «викладач - група студентів – індивідуальний підхід до кожного студента».

Література

1. Городецкий В. И. Самоорганизация и многоагентные системы. Модели многоагентной самоорганизации. / В.И. Городецкий // Известия РАН "Теория и системы управления", 2012, № 2, с. 92-120.

2. Гребенник И. В. Модели синтеза структур систем контроля в распределенных системах / И. В. Гребенник, С. В. Кузьменко // Вестник Херсонского национального технического университета. – 2005. – № 1(21). – С. 340 - 345.